

PROMISE

Protecția Minorilor Străini Neînsoțiți
Curs pentru avocați

Proiect derulat de:

Terre des hommes
Sprijin copiilor.

CURSUL 1

DREPTURI, PRINCIPII ȘI GARANȚII PROCEDURALE ALE MINORILOR ÎN CADRUL PROCEDURII DE AZIL

Av. Daniela Zaharia Mănescu

I. Legislație

I. 1. LA NIVEL NAȚIONAL

- Legea 122/2006 privind azilul în România;
- Normele de aplicare, adoptate prin Hotărârea Guvernului 1252/2006;
- OUG 194/2002 privind regimul străinilor în România;
- Ordinul nr. 121 din 30 iulie 2014 pentru aprobarea regulamentului centrelor de cazare a străinilor luați în custodie publică;
- OUG 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă (art.1, 4, art. 81, art.35);
- Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului;
- Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane;
- Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea infirmării, sprijinirii și protecției victimelor infracțiunilor;

I. 2. LA NIVEL EUROPEAN ȘI INTERNAȚIONAL

- Directiva privind procedurile de azil - Directiva 2013/32/CE (art.25);
- Directiva privind condițiile de primire – Directiva 2013/33/EU;
- Directiva 2008/2015/CE a Parlamentului european și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele și procedurile comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situația de ședere ilegală;(art. 13 alin.4)

- Directiva privind condițiile de calificare – Directiva 2011/95/UE (art.31);
 - Regulamentul Eurodac – Regulamentul (UE) nr. 604/2013 privind instituirea sistemului "Eurodac", pentru compararea amprentelor digitale în scopul aplicării eficiente a Regulamentului (UE) nr. 604/2013;
 - Regulamentul Dublin III – 604/2013 (art. 6 - dreptul de asistare a minorului neînsoțit de un reprezentant cu o calificare și expertiză necesară);
 - Convenția Europeană a Drepturilor Omului (ex: art.6 (1) – Dreptul la asistență judiciară în materie civilă; art.13 – dreptul la o cale eficientă de atac);
 - Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene (ex: art.18 – dreptul la azil; art. 47- dreptul la o cale eficientă de atac și la un proces echitabil; art. 48 - dreptul de a beneficia de consiliere, apărare și reprezentare juridică adecvată);
 - Codul Frontierelor Schengen – Regulamentul CE nr.562/2006;
 - Convenția ONU privind statutul refugiaților – Geneva din 1951 (România a aderat prin Legea nr. 46/1991;
 - Convenția cu privire la Drepturile Copilului din 1989;
- art 37 din convenția privind drepturile copilului arată că pentru copiii migranți privați de libertate este necesară garantarea dreptului acestor copii la a avea acces rapid la asistență juridică sau la orice altă asistență corespunzătoare, precum și la dreptul de a contesta legalitatea privării lor de libertate în fața unui tribunal sau unei alte autorități competente și dreptul la judecarea în procedura de urgență a cazului.

II.Noțiuni

MINOR = cetățeanul străin sau apatridul care nu a implinit vârsta de 18 ani (art.2 lit. k). din Legea nr. 122/2006);

MINOR NEÎNSOȚIT = minorul, cetățean străin sau apatrid, care intră pe teritoriul României neînsoțit de părinți sau de o persoană majoră care să fie responsabilă pentru acesta potrivit legii române și nu este luat efectiv în îngrijire de o astfel de persoană, precum și minorul care este lăsat neînsoțit după ce a intrat pe teritoriul României (art. 2 lit. k'din Legea nr. 122/2006)

PERSOANE VULNERABILE = În categoria persoanelor vulnerabile sunt incluși minorii, minorii neînsoțiti, persoanele cu dizabilități, persoanele în vârstă, femeile însărcinate, părinții singuri însoțiti de copiii lor minori, victimele traficului de persoane, persoanele care suferă de afecțiuni grave, persoanele cu afecțiuni mintale și persoanele care au fost supuse torturilor, violurilor sau altor forme grave de violență psihologică, fizică sau sexuală, ori aflate în alte situații speciale. (art 5' din Legea nr. 122/2006 alin 2)

INTERESUL SUPERIOR AL COPILULUI = În aplicarea prevederilor prezentei legi, toate deciziile cu privire la minori se iau cu respectarea interesului superior al copilului. (art 8 Legea nr. 122/2006)

SOLICITANT DE AZIL = în dreptul Uniunii aceștia sunt definiți ca și "aplicanți pentru protecție internațională"

Un solicitant de azil este acea persoană (cetățean străin sau apatrid) care caută protecție internațională, și a cărei procedura de azil cu privire la cererea sa nu s-a finalizat.

REFUGIAT = ORICE PERSOANĂ care în urma unei TEMERI BINE ÎNTEMEIATE de a fi PERSECUTATĂ din cauza rasei, religiei, naționalității, apartenenței la un anumit grup social, sau opiniilor sale politice, se află în afara țării a cărei cetățenie o are și care NU POATE, sau DIN CAUZA ACESTEI TEMERI, NU DOREȘTE PROTECȚIA țării respective.” (Convenția de la Geneva din 1951 privind statutul refugiaților)

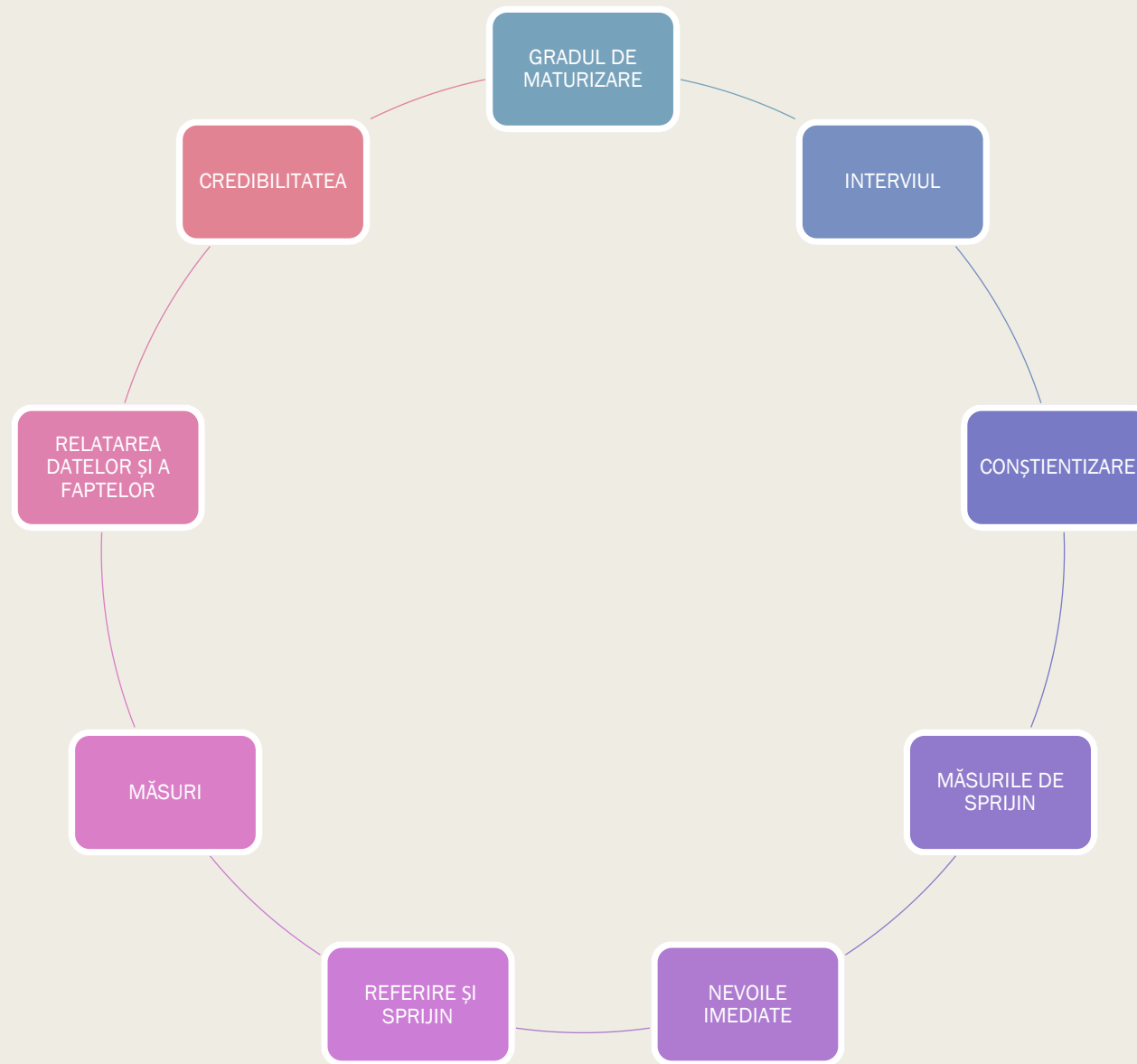
= CETĂȚEANUL STRĂIN sau APATRIDUL care îndeplinește condițiile prevăzute în Convenția privind statutul refugiaților, încheiată la Geneva la 28 iulie 1951. (Legea 122/2006 privind azilul în România)

PERSOANELE STRĂMUTATE INTERN = nu trebuie confundate cu REFUGIAȚII. Diferența constă în faptul că acestea nu au trecut nicio graniță internațională ci rămân pe teritoriul țărilor lor natale. Aceștia beneficiază de toate drepturile și de întreaga protecție conferită prin dreptul internațional umanitar și cel al drepturilor omului;

PROTECȚIA INTERNAȚIONALĂ = statutul de REFUGIAT sau statutul conferit prin PROTECȚIA SUBSIDIARĂ;

III. Vulnerabilitatea minorului solicitant de azil

- Minorii, minorii neînsoțiți, persoanele cu dizabilități, persoanele în vârstă, femeile însărcinate, părinții singuri însoțiți de copii lor minori, victimele traficului de persoane, persoanele care suferă de afecțiuni grave, persoanele cu afecțiuni mintale și persoanele care au fost supuse torturilor, violurilor sau altor forme grave de violență psihologică, fizică sau sexuală, ori aflate în alte situații speciale.
- Minorii și minorii neînsoțiți sunt considerate persoane vulnerabile și prin prisma OUG 194/2002;
- Pentru scopurile prezentei legi apartenența la categoria persoanelor vulnerabile **se determină după depunerea cererii de azil, cât mai curând posibil**, de către specialiști din cadrul Inspectoratului General pentru Imigrări, pe baza unei evaluări individuale. **În vederea realizării evaluării individuale și a luării măsurilor adecvate pentru asigurarea drepturilor și garanțiilor prevăzute de prezenta lege, autoritățile competente acordă sprijin de specialitate, la solicitarea Inspectoratului General pentru Imigrări.**
- În situația în care au fost identificate persoane vulnerabile cu nevoi speciale, personalul de specialitate al Inspectoratului General pentru Imigrări realizează evaluări în scopul identificării nevoilor speciale și **dispune măsurile adecvate în scopul asigurării drepturilor și garanțiilor prevăzute de prezenta lege pe durata procedurii de azil.**
- În faza administrativă a procedurii de azil, actele întocmite anterior constatării nevoilor speciale vor fi refăcute și/sau completate, numai în cazul în care este necesar pentru soluționarea corespunzătoare a cererilor de azil.
- **Inspectoratul General pentru Imigrări** monitorizează situația solicitanților cu nevoi speciale de primire și, **împreună cu autoritățile competente**, se asigură că **asistența oferită acestora se acordă pe toată durata procedurii de azil.**

IV. PRINCIPII ȘI GARANȚII PROCEDURALE

ACCESUL LA PROCEDURA DE AZIL

Art. 4 din legea 122/2006 – accesul la procedura de azil este asigurat de autoritatile competente oricărui cetatean strain sau apatrid aflat pe teritoriul romaniei sau la frontiera din momentul manifestarii de vointa, exprimata in scris sau oral, cu exceptia situatiilor prevazute de lege;

PRINCIPIUL NERETURNĂRII:

■ Art. 6 alin (1) din Legea 122/2006:” Împotriva solicitantului de azil nu pot fi luate măsuri de extrădare sau de returnare forțată de la frontiera ori de pe teritoriul României, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 44 din Legea nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului.”

■ Art. 33 alin.(1) din Convenția de la Geneva din 1951 stipulează: ”Niciun stat contractant nu va expulza sau returna, în niciun fel de un refugiat peste frontierele teritoriilor unde viața sau libertatea sa ar fi amenințate pe motiv de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinii politice.”

■ Art. 78 din TFUE stipulează că UE trebuie să stabilească o politică privind azilul, protecția subsidiară și protecția temporară, asigurând respectarea principiului returnării.

■ Art. 18 din TFUE garantează dreptul la azil, ceea ce obligă statele, să respecte principiul returnării.

■ Art. 2 și 3 din Convenția europeană a drepturilor omului, interzice în mod absolut orice formă de returnare a unei persoane care ar putea fi expusă unui risc real de tratament contrar oricăreia dintre aceste prevederi.

- **NEDISCRIMINAREA**
- **UNITATEA FAMILIEI**
- **INTERESUL SUPERIOR AL COPILULUI**
- **SITUAȚIA PERSOANELOR VULNERABILE**
- **CONFIDENȚIALITATEA**
- **PREZUMȚIA DE BUNĂ-CREDINȚĂ**

În urma declarațiilor solicitantului de azil, este necesar să se aplice principiul beneficiului de îndoială în favoarea solicitantului atunci când se evaluează credibilitatea declarațiilor acestuia.

Condițiile pentru a fi aplicată prezumția de bună – credință în legislația națională le regăsim reglementate la art.15 din Legea 122/2006 privind azilul în România.

OBS: - trebuie să fie îndeplinite în mod CUMULATIV;

Analiza din punct de vedere SUBIECTIV

- **ÎNLĂTURAREA RĂSPUNDERII PENALE PENTRU INTRAREA ȘI/SAU ȘEDEREA ILEGALĂ A SOLICITANȚILOR DE AZIL**
- **ROLUL ACTIV**

GARANȚIILE PROCEDURALE ȘI ASISTENȚĂ JURIDICĂ ÎN CAUZELE PRIVIND AZILUL ȘI RETURNAREA (dreptul Uniunii și CEDO)

Informarea solicitanților de azil cu privire la beneficiile la care sunt îndreptățiți și la obligațiile pe care trebuie să le îndeplinească;

Dreptul la asistență judiciară și la reprezentare;

Existența unui interviu personal;

Examinarea cererii de azil în conformitate cu dispozițiile procedurale, individual, obiectiv, imparțial, pe baza unor informații actualizate la zi;

Solicitanții de azil trebuie să fie informați cu privire la procedura ce trebuie urmată și la termen într-o limbă pe care în mod rezonabil, se presupune că o înțelege;

Să beneficieze de un interpret;

Să fie informați cu privire la decizie într-un termen rezonabil de timp, și într-o limbă pe care o înțeleg sau pe care, în mod rezonabil, se presupune că o înțeleg;

Solicitanții de azil au dreptul de a-și retrage cererea de azil;

Deciziile privind procedurile de azil trebuie să fie adoptate de către autoritățile competente în termen rezonabil; În caz de prelungire a termenului, solicitantul trebuie să fie informat;

Dreptul de acces la o cale eficientă de atac;

Garanții specifice privind minorii neînsoțiți

Analizarea cu prioritate a cererii de azil;

Numirea reprezentantului legal;

Recursurile cu efect suspensiv –
posibilitatea de a rămâne pe teritoriul
României până la expirarea căii de atac și
până la soluționarea definitivă;
(există excepții)

Permișiunea de a rămâne pe teritoriul
României; suspendarea transferului – dacă
sunt solicitate;

În cazul procedurii Dublin, statul trebuie să
respecte termenele, colecteze probe înainte
de a transfera un solicitant, să asigure
confidențialitatea informațiilor cu caracter
personal, informarea solicitantului inclusiv
cu privire la remediile legale existente,
existența unui interviu detaliat, dreptul la o
cale eficientă de atac, garanții pentru
minorii neînsoțiți, unitatea familiei;

V. ACCESUL LA ASISTENȚĂ JURIDICĂ

a). Asistența juridică reglementată de Legea 122/2006 privind azilul în România

În cadrul procedurii de azil printre drepturile reglementate de dispozițiile art. 17 din Legea 122/2006, pe care le are un solicitant de azil se numără și:

Dreptul de a fi asistat de un avocat în orice fază a procedurii de azil (art. 17 lit.b);

Minorii beneficiază de aceeași protecție oferită, în condițiile legii, minorilor români aflați în dificultate (art. 17 alin (4);

dreptul de a i se asigura, în mod gratuit, în orice fază a procedurii de azil, inclusiv în faza judecătorească a procedurii prin care s-a dispus măsura restrictivă prevăzută la art. 19² alin. (1) lit. c), un interpret apt să asigure o comunicare corespunzătoare (art. 17 lit.c);

Dreptul de a fi contactat și a fi asistat de un funcționar al UNHCR/ dreptul de a fi consiliat și asistat de un reprezentant al organizațiilor neguvernamentale, în orice fază a procedurii (art. 17 lit.d) și e));

Dreptul de a fi informat, în momentul depunerii cererii de azil sau ulterior, în termen maxim de 15 zile de la depunerea cererii, într-o limbă pe care o înțelege sau se presupune în mod rezonabil că o înțelege, cu privire la: procedura de urmat, drepturile pe care le are și obligațiile ce îi revin pe parcursul procedurii, consecințele nerespectării acestor obligații, consecințele retragerii cererii de azil (art. 17 lit.f);

Dreptul de a avea acces, personal sau prin reprezentant, la informații conținute de dosarul personal, cu excepția situației în care divulgarea informațiilor sau a surselor de la care au fost obținute ar periclita securitatea națională, a organizațiilor sau a persoanelor care au furnizat respectivele informații sau în cazul în care s-ar prejudicia examinarea cererii de protecție internațională. Accesul la informații din dosarul personal se face pe bază de cerere adresată structurii specializate pe probleme de azil a Inspectoratului General pentru Imigrări. **La cererea solicitantului de protecție internațională pot fi eliberate, în mod gratuit, copii ale unor documente de la dosarul personal, potrivit prevederilor prezentei legi (art. 17 lit. f ind.1);**

Pe perioada introducerii în centrele de cazare pentru străinii luați în custodie publică, solicitanții de protecție internațională au drepturile prevăzute la art. 17, cu excepția celor de la alin. (1) lit. k), o), o1) și q), cele de la art. 18, precum și obligațiile prevăzute la art. 19, cu excepția celei de la lit. g). fiind inclus astfel dreptul de a fi asistat de avocat (art.19 ind.16).

dreptul de a i se furniza, la cerere, informații juridice și procedurale, inclusiv informații privind procedura în faza administrativă, în condițiile legislației privind ajutorul public judiciar în materie civilă, luând în considerare situația personală a străinului (art. 17 lit. s);

dreptul de a i se furniza, la cerere, în condițiile legislației privind ajutorul public judiciar în materie civilă, luând în considerare situația personală a străinului, informații cu privire la motivele hotărârii de respingere a cererii de azil, la procedura de contestare a ordonanței prin care a fost dispusă măsura plasării într-un spațiu închis special amenajat, precum și referitoare la posibilitatea de contestare a deciziei prin care a fost dispusă acordarea, limitarea sau retragerea condițiilor materiale de primire. (art.19 ind 11)

Potrivit dispozițiilor cuprinse în Norma Metodologică de aplicare a Legii 122/2006 privind azilul, funcționarii competenți sunt obligați să informeze solicitanții de azil cu privire la modalitățile în care pot contacta organizațiile neguvernamentale, UNHCR, cu privire la modul în care pot obține asistență și reprezentare juridică.

b). Asistența juridică reglementată de Ordonanța de Urgență nr. 194/2002 privind regimul juridic al străinilor:

Străinii cazați în centre au dreptul la asistență juridică (art. 104 alin.2).

Legea reglementează expres dreptul străinilor împotriva cărora s-a emis o decizie de returnare în baza reglementărilor prevăzute de OUG 194/2002, de obținere a consilierii juridice, reprezentare și asistență lingvistică pe cheltuiala proprie (art.85 alin.5).

De asemenea, s-a prevăzut în mod expres că străinului care contestă decizia de returnare îi sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 193/2008, cu modificările și completările ulterioare, fără îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 2, 2 ind 1 și 8 ind.1 din respectiva ordonanță de urgență.

VI. Cazarea solicitanților de azil minori:

- Cazarea solicitanților de **azil minori se face împreună cu rudele care îi însoțesc**, indiferent de gradul de rudenie (art. 58 alin (1) din Norma Metodologică de aplicare a Legii 122/2006 privind Azilul în România)
- Cazarea **solicitanților minori neînsoțiți care au împlinit vârsta de 16 ani și care nu dispun de mijloacele materiale necesare pentru întreținere, se face în centrele regionale de proceduri și cazare a solicitanților de azil** până la expirarea termenului de 15 zile de la data finalizării procedurii de azil potrivit art. 17 alin (7) din lege, în cazul în care acestora nu le-a fost acordată o formă de protecție, sau până la data efectuării transferului în cazul procedurii de determinare a statului membru responsabil. (Art. 58 alin (2) din Norma Metodologică de aplicare a Legii 122/2006 privind Azilul în România);
- **Cazarea solicitanților de azil minori neînsoțiți care nu au împlinit vârsta de 16 ani se face potrivit dispozițiilor art. 78 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului** (Art. 58 alin (3) din Norma Metodologică de aplicare a Legii 122/2006 privind Azilul în România)
- Până la soluționarea definitivă a cererii de azil, protecția copiilor prevăzuți la [art. 77](#) se realizează, după caz, într-un **serviciu de tip familial sau un serviciu de tip rezidențial aparținând direcției generale de asistență socială și protecția copilului** prevăzut de prezenta lege sau un furnizor privat acreditat.

Copiii prevăzuți la alin. (1) care au împlinit vârsta de 16 ani pot fi cazați și în **centrele de primire și cazare aflate în subordinea Inspectoratului General pentru Imigrări, cu luarea în considerare a opiniei copilului.**

Copiii prevăzuți la [alin. \(1\)](#), cărora li s-a acordat o formă de protecție în condițiile Legii [nr. 122/2006](#), cu modificările și completările ulterioare, beneficiază de protecția specială a copilului lipsit, temporară sau definitiv, de ocrotirea părinților săi, prevăzută de prezenta lege. (art. 78 din Legea nr. 272/2004)

- În situația în care cererea de azil a copilului prevăzut la [art. 76](#) este respinsă în mod definitiv, direcția generală de asistență socială și protecția copilului sesizează Inspectoratul General pentru Imigrări și solicită instanței judecătorești **stabilirea plasamentului copilului într-un serviciu de protecție specială.**

Măsura plasamentului durează până la returnarea copilului în țara de reședință a părinților ori în țara în care au fost identificați alți membri ai familiei dispuși să ia copilul. (art. 79 din Legea 272/2004)

- **Opinia solicitantului de azil minor neînsoțit cu privire la locul în care va fi cazat este luată în considerare și i se acordă importanța cuvenită, în raport cu vârsta și cu gradul de maturitate ale acestuia** (Art. 58 alin (3) din Norma Metodologică de aplicare a Legii 122/2006 privind Azilul în România).

■ În situația în care cererea de azil depusă de minorul neînsoțit a fost respinsă în urma finalizării procedurii de azil prevăzută la art. 17 alin (7) din legea 122/2006 privind azilul în România, **direcția generală de asistență socială și protecția copilului competentă potrivit legislației în vigoare întreprinde demersurile prevăzute de lege pentru stabilirea unei măsuri de protecție specială pentru acesta și informează structura competentă pe linie de migrație a Inspectoratului General pentru Imigrări cu privire la situația acestuia.** Această măsură durează până la returnarea copilului în țara de reședință a părinților ori în țara în care au fost identificați alți membri ai familiei dispuși să ia copilul. (Art. 58 alin (6) și (7) din Norma Metodologică de aplicare a Legii 122/2006 privind Azilul în România)

■ În situația străinilor minori care intră neînsoțiți sau care rămân neînsoțiți pe teritoriul României, atunci când nu există dubii serioase cu privire la minoritatea acestora, Inspectoratul General pentru Imigrări și formațiunile sale teritoriale procedează după cum urmează:

- **Indiferent de modul de intrare în România a minorilor neînsoțiți, li se va asigura reprezentarea printr-o instituție competentă potrivit legii, care le va asigura și protecția și îngrijirea necesare, inclusiv cazarea în centre speciale de ocrotire a minorilor în aceleași condiții și pentru minorii români.** - (art. 131 alin (1) lit. b) din OUG 194/2002 privind regimul străinilor în România)

- **Acestora li se stabilește identitatea, se încearcă identificarea părinților în scopul reunificării familiei, li se asigură accesul la sistemul de învățământ**

Minorului neînsoțit, solicitant de azil, i se asigură automat asistența juridică prin desemnarea unui avocat din oficiu în fiecare fază a procedurii de azil?

Vă mulțumesc pentru atenție!

Întrebări?

